

Επικαιρότητα

I. Δημόσιες συμβάσεις

- ◆ Η Επιτροπή παρεμβαίνει για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Πορτογαλία και την Ιταλία (16.03.2005)

1. Ισπανία - Ανάπτυξη του Ισθμού της Santa Catalina στην Las Palmas

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στην Ισπανία επίσημη προειδοποιητική επιστολή για παραβίαση των κοινοτικών οδηγιών 92/50/ΕΟΚ και 89/665/ΕΟΚ αναφορικά με διαγωνισμούς μελετών σχετικά με την ανάπτυξη του ισθμού της Santa Catalina στην Las Palmas που οργανώθηκαν το 2004 από την Comisión Mixta Puerto-Ciudad de Las Palmas de Gran Canaria [Κοινός Οργανισμός του Λιμένος Las Palmas και του Τοπικού Συμβουλίου ΟΤΑ].

Η Επιτροπή κρίνει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν τήρησε τις διατάξεις της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ, δεδομένου ότι δεν δημοσίευσε προκήρυξη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. (ΕΕΕΕ). Επιπλέον, οι αρχιτέκτονες που προσκλήθηκαν απευθείας από την αναθέτουσα αρχή να υποβάλουν προτάσεις επιλέχθηκαν με βάση κριτήρια άγνωστα που δεν δημοσιεύθηκαν ούτε στην προκήρυξη ούτε στα τεύχη δημοπράτησης. Τέλος, οι προσφορές που υποβλήθηκαν δεν αξιολογήθηκαν ανώνυμα από την Επιτροπή Διαγωνισμού, δεδομένου ότι οι όροι της προκήρυξης προέβλεπαν την προφορική ανάπτυξη κάθε πρότασης από τον διαγωνιζόμενο και την εν συνεχεία δημοσία παρουσίασή της πριν τη λήψη της απόφασης από την Επιτροπή του Διαγωνισμού.

Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι διατάξεις της ισπανικής νομοθεσίας περί παροχής έννομης προστασίας δεν παρείχαν τη δυνατότητα αναστολής της διαδικασίας ανάθεσης. Το ισπανικό δικαστήριο χρειάστηκε 3 1/2 μήνες για να απορρίψει την αίτηση αναστολής που υπέβαλε ο αιτών (η απόφαση περί απόρριψης της αίτησης ελήφθη την ίδια ημέρα με την απόφαση της Επιτροπής του Διαγωνισμού). Το δικαστήριο, επίσης, απέρριψε την εξαιρετικά επείγουσα (provisionalísima) αίτηση αναστολής με το αιτιολογικό

ότι δεν συντρέχουν περιστάσεις που να δικαιολογούν το εξαιρετικά επείγον (τέτοιες περιστάσεις διαπιστώνονται πολύ σπάνια από τα ισπανικά δικαστήρια σε διαφορές που αφορούν δημόσιες συμβάσεις), κάτι που κατά την άποψη της Επιτροπής αντίκειται στον ορισμό του «επείγοντος» στην οδηγία 89/665/ΕΚ.

2. Ηνωμένο Βασίλειο - Κατασκευή του κτιρίου του Κοινοβουλίου της Σκωτίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε επίσημη προειδοποιητική επιστολή προς το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης μελέτης και κατασκευής του νέου κτιρίου του Κοινοβουλίου της Σκωτίας στο Holyrood.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διαφωνεί με τη διαδικασία που ακολούθησε το Σκωτικό Γραφείο (Scottish Office) κατά την επιλογή του αρχιτέκτονα που θα αναλάμβανε την εκπόνηση της μελέτης του νέου Κοινοβουλίου. Κατά την άποψή της, η διαδικασία αυτή ήταν αντίθετη προς τους κοινοτικούς κανόνες δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερα παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας. Οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου καλούνται μέσω της επιστολής να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους προς την Επιτροπή. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του τεχνικού συμβούλου του εν λόγω έργου. Η υπόθεση αυτή έχει ήδη αχθεί ενώπιον του αρμοδίου Σκωτικού Δικαστηρίου και παρακολουθείται με εξαιρετικό ενδιαφέρον από τα όργανα της Επιτροπής.

Αντιθέτως, η Επιτροπή εξαίρει την πρωτοβουλία των κυβερνητικών αρχών της Σκωτίας να αναπτύξουν ένα σχέδιο δράσης με αντικείμενο τη βελτίωση της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων δημοσίων συμβάσεων. Όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, η χρήση ανοικτών και διαφανών διαδικασιών ανάθεσης σύμφωνα με τις επιταγές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων συνεπάγεται ενίσχυση του ανταγωνισμού και βελτίωση της σχέσης τιμής / απόδοσης για τους φορολογούμενους. Η Επιτροπή εξεδήλωσε ενδιαφέρον να ενημερωθεί για τα μέτρα που προ-

τίθεται να λάβει η Σκωτική κυβέρνηση στα πλαίσια της σχετικής πρωτοβουλίας.

3. Πορτογαλία - διαδικασίες προσφυγής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει προς τις αρχές της Πορτογαλίας επίσημη προειδοποιητική επιστολή, διότι διαπίστωσε ότι δεν υιοθέτησαν εντός της τρίμηνης προθεσμίας τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) της 14.10.2004 στην υπόθεση C-275/03 (Επιτροπή κατά Πορτογαλίας), ώστε να εναρμονίσουν πλήρως το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ σχετικά με τις διαδικασίες προσφυγής σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων έργων και προμηθειών.

Στην απόφαση του το ΔΕΚ έκρινε ότι σε αντίθεση με τις προβλέψεις της δικονομικής οδηγίας του κλασικού τομέα, η πορτογαλική νομοθεσία εξαρτά την αποζημίωση των διαγωνιζομένων για βλάβες που οφείλονται σε παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων από την προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών στοιχείων από τους ενάγοντες, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι η αναθέτουσα αρχή παραβίασε διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας. Η δυσκολία της συλλογής των αποδείξεων αυτών μπορεί στην πράξη να οδηγήσει σε βραδείες και αναποτελεσματικές διαδικασίες διεκδίκησης αποζημίωσης.

4. Ιταλία - Υδραυλικά έργα στη Σαρδηνία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να παραπεμφεί την Ιταλία ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την ανάθεση σύμβασης κατασκευής μιας σειράς υδραυλικών έργων στο δήμο του Stintino (Sassari). Το 1991 ολοκληρώθηκε η διαδικασία ανάθεσης των έργων αυτών με τη μέθοδο της διαπραγμάτευσης, η οποία ακολουθήθηκε από την ανάθεση 11 περαιτέρω συμβάσεων το 2001. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απευθείας ανάθεση των νέων αυτών συμβάσεων χωρίς διαγωνισμό συνιστά παράβαση της κοινοτικής οδηγίας 71/305/ΕΟΚ, η οποία ίσχυε κατά το χρόνο ανάθεσης της αρχικής σύμβασης.

Οι τελευταίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες επί παραβάσει κατά οποιοδήποτε κράτους μέλους βρίσκονται στην εξής ηλεκτρονική

διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm.

♦ Έκθεση σχετικά με τη διαβούλευση για τις Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (03.05.2005)

Στις 30 Απριλίου 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε μια διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τις ΣΔΙΤ και συγκεκριμένα σχετικά με τα ζητήματα που τίθενται στην «Πράσινη Βίβλο σχετικά με τις Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα και το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης» [COM(2004)327]. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουλίου 2004, ωστόσο η Επιτροπή συνέχισε να λαμβάνει απόψεις καθ' όλη τη διάρκεια του φθινοπώρου. Συνολικά υποβλήθηκαν 195 έγγραφα απαντήσεις από α) κεντρικές κυβερνητικές αρχές της Αυστρίας, του Βελγίου, της Δανίας, της Φιλανδίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, της Λιθουανίας, της Ολλανδίας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας, της Σλοβακίας, της Ισπανίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, β) 15 αναθέτουσες αρχές των χωρών αυτών, γ) 111 ενώσεις ιδιωτικών και / ή δημοσίων φορέων, δ) 38 επιχειρήσεις και ε) 13 ιδιώτες.

Την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης ακολούθησε η δημοσίευση έκθεσης σχετικά με τα αποτελέσματά της. Στόχος της έκθεσης είναι να συνοψίσει τις ιδέες, απόψεις και προτάσεις που προκύπτουν από τις απαντήσεις που υποβλήθηκαν στα πλαίσια της διαβούλευσης, μέσω του κατά το δυνατόν αντικειμενικού προσδιορισμού των βασικών τάσεων, απόψεων και προβληματισμών που διαλαμβάνονται σε αυτές. Η έκθεση δεν συνάγει πολιτικά συμπεράσματα από τη διαβούλευση. Όσον αφορά την πολιτική που σχεδιάζει να εφαρμόσει η Ε.Ε. στον τομέα των ΣΔΙΤ, η Επιτροπή σχεδιάζει την υιοθέτηση μιας ανακοίνωσης εντός του τρέχοντος έτους, στην οποία θα αναφέρει τα μέτρα που προτίθεται να λάβει, λ.χ. θέσπιση ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων, έκδοση ερμηνευτικών ανακοινώσεων, ανάληψη δράσεων με στόχο τον καλύτερο συντονισμό των εθνικών μεθόδων και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών κ.ο.κ. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα αποτελέσουν ουσιαστική βάση για τις αναμενόμενες πρωτοβουλίες της Επιτροπής.

♦ **Παρέμβαση της Επιτροπής για το θέμα του «βασικού μετόχου» - αναστολή του ν. 3310/2005 (07.06.2005)**

Σε συνέχεια προειδοποιητικής επιστολής που απέστειλε στην Ελλάδα στις 23 Μαρτίου 2005 και της απάντησης των Ελληνικών αρχών στις 7 Απριλίου 2005, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει επισήμως από την Ελλάδα να τροποποιήσει το ν. 3310/2005 (ΦΕΚ Α' 30/14.2.2005) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων» περί «βασικού μετόχου». Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτός ο νόμος παραβιάζει τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, καθώς και την ενάσκηση όλων σχεδόν των θεμελιωδών ελευθεριών που κατοχυρώνονται στην Συνθήκη περί Ιδρύσεως των Ε.Κ. (ΣΕΚ). Η αίτηση της Επιτροπής είχε τη μορφή της αιτιολογημένης γνώμης, δηλαδή της δεύτερης φάσης της διαδικασίας επί παραβάσει του άρθρου 226 της ΣΕΚ.

Στη συνέχεια, η Ελλάδα προέβη, δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α'/16.6.2005) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων», σε αναστολή της ισχύος του ν. 3310/2005 από 7.6.2005 έως 31.10.2005 με εξαίρεση τις διατάξεις του άρθρου 11 και της § 29 άρθρου 12 αυτού, ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής χρόνος για τροποποίηση των διατάξεων του νόμου που έρχονται σε αντίθεση με το κοινοτικό δίκαιο.

♦ **Συνέδριο «Δημόσιες Συμβάσεις - Νεότερες Εξελίξεις» (13.06.2005)**

Τη Δευτέρα 13 Ιουνίου 2004 η Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία επιστημονικό συνέδριο στην αίθουσα τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών με θέμα «Δημόσιες Συμβάσεις - Νεότερες Εξελίξεις». Στο πλαίσιο της εκδήλωσης παρουσιάσθηκε, επίσης, η νομική επιθεώρηση «Δημόσιες Συμβάσεις και Κρατικές Ενισχύσεις» (ΔηΣΚΕ).

Στην εκδήλωση προήδρευσε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Χρήστος Γεραρής. Η επικεφαλής της ΜοΠΑΔιΣ Καθηγήτρια κ. Ευ. Κουτούπα-Ρεγκάκου αναφέρθηκε συνοπτικά

στη δραστηριότητα της ΜοΠΑΔιΣ κατά την οκταετή λειτουργία της και παρουσίασε εν συντομία τη νομική επιθεώρηση ΔηΣΚΕ, την οποία εκδίδει η ΜοΠΑΔιΣ σε συνεργασία με τη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ). Στη συνέχεια ανέπτυξε το θέμα των μεταβολών που επέρχονται στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων μετά την υιοθέτηση των νέων κοινοτικών οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ με έμφαση στο ζήτημα της συνεκτίμησης των περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων ανάθεσης.

Ακολούθησαν εισηγήσεις σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων σε Ελλάδα και Ε.Ε. Ειδικότερα αναπτύχθηκαν τα θέματα «Έλεγχος δημοσίων συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο» από τον Αντιπρόεδρο του Ε.Σ. κ. Γ. Κούρτη, «Η ρύθμιση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών στο ν. 3263/2004» από τον λέκτορα του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κ. Γιαννακόπουλο, «Οι τεχνικές προδιαγραφές των προϊόντων στις συμβάσεις δημοσίων προμηθειών» από τον λέκτορα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Κ. Γώγο, «ΜΜΕ και Κοινοτικό Δίκαιο» από τον δικηγόρο Αθηνών κ. Χ. Συνοδινό, «Διαφοροποίηση κριτηρίων συμμετοχής από κριτήρια ανάθεσης» από το στέλεχος της ΜοΠΑΔιΣ κ. Ε. Αδαμαντίδου και «Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτών: νεότερες εξελίξεις σε Ε.Ε. και Ελλάδα» από το στέλεχος της ΜοΠΑΔιΣ κ. Σπ. Παναγόπουλο. Ακολούθησαν παρεμβάσεις από το κοινό και η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με συζήτηση επί των ζητημάτων που τέθηκαν στα πλαίσια των εισηγήσεων.

♦ **Παρέμβαση της Επιτροπής για τον «βασικό μέτοχο» - αναστολή Ν. 3310/2005 (07.06.2005)**

Σε συνέχεια προειδοποιητικής επιστολής που απέστειλε στην Ελλάδα την 23η Μαρτίου 2005 και της απάντησης των Ελληνικών αρχών την 7η Απριλίου 2005, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει επισήμως από την Ελλάδα να τροποποιήσει το Ν. 3310/2005 (ΦΕΚ Α' 30/14.02.2005) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων» περί «βασικού μετόχου». Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτός ο νόμος παραβιάζει τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, κα-

θώς και την ενάσκηση όλων σχεδόν των θεμελιωδών ελευθεριών που κατοχυρώνονται στην Συνθήκη περί Ιδρύσεως των Ε.Κ. (Σ.Ε.Κ.). Η αίτηση της Επιτροπής είχε την μορφή της αιτιολογημένης γνώμης, δηλαδή της δεύτερης φάσης της διαδικασίας επί παραβάσει του άρθρου 226 της Σ.Ε.Κ.. Η Ελλάδα προέβη, δυνάμει του άρθρου 21 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α/16-6-2005) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων», σε αναστολή της ισχύος του Ν. 3310/2005 από 07.06.2005 έως 31.10.2005 με εξαίρεση τις διατάξεις του άρθρου 11 και της § 29 άρθρου 12 αυτού, ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής χρόνος για τροποποίηση των διατάξεων του νόμου που έρχονται σε αντίθεση με το κοινοτικό δίκαιο

- ◆ Η Επιτροπή παρεμβαίνει για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από την Γερμανία, Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Γαλλία (15.07.2005)

1. Ελλάδα

Η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Ελλάδα στο Δ.Ε.Κ. σχετικά με τον διαγωνισμό για την ανάθεση της σύμβασης κατασκευής του θερμοηλεκτρικού σταθμού ενέργειας στο Λαύριο, που διενήργησε η Δ.Ε.Η. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δύο εταιρίες που προκρίθηκαν στο τελικό στάδιο του διαγωνισμού (υποβολή τελικών οικονομικών προσφορών) δεν πληρούσαν τους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού, παρά το γεγονός ότι στην προκήρυξη συμπεριλαμβανόταν όρος περί απόρριψης των προσφορών που δεν πληρούσαν τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, μια από τις εταιρίες αυτές δεν διέθετε την απαιτούμενη από τους όρους του διαγωνισμού εμπειρία, ενώ η προσφορά της εταιρίας που τελικώς ανακηρύχθηκε ανάδοχος της σύμβασης δεν πληρούσε έναν από τους όρους που αφορούσαν την συμφωνία μακροχρόνιας συντήρησης του έργου. Με την αποδοχή των δύο αυτών εταιριών στο τελικό στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, και την ανάθεση της σύμβασης σε μια από αυτές, η Δ.Ε.Η. παραβίασε κατά την άποψη της Επιτροπής το άρθρο 4 (2) της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ, καθώς και τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας που έχουν διαπλασθεί από τη νομολογία του

Δ.Ε.Κ. Η παράλειψη τήρησης των ανωτέρω αρχών μπορεί να προξενήσει βλάβη όχι μόνο σε όσους οικονομικούς φορείς συμμετείχαν στον εν λόγω διαγωνισμό, αλλά και σε όσους θα είχαν ενδεχομένως συμμετάσχει, εάν γνώριζαν ότι ο αναθέτων φορέας δεν θα εφήρμοζε τους όρους που ο ίδιος έθεσε στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Επιπλέον, η Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει στην Ελλάδα αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης 24 μελετών δασοπροστασίας από τον Υπουργείο Γεωργίας. Στην προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού διαπιστώθηκε σύγχυση μεταξύ των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και ανάθεσης, πρακτική που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της κοινοτικής οδηγίας 92/50/ΕΟΚ για τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία προβλέπει ότι τα στάδια ποιοτικής επιλογής και ανάθεσης πρέπει να διακρίνονται μεταξύ τους και να βασίζονται σε διαφορετικά κριτήρια. Επιπλέον, το σύστημα ανάθεσης που χρησιμοποιήθηκε στον εν λόγω διαγωνισμό κρίθηκε από την Επιτροπή ως επίσης αντίθετο προς την οδηγία 92/540/ΕΟΚ, στο μέτρο που μπορούσε να οδηγήσει στην ανάθεση της σύμβασης σε διαγωνιζόμενο που δεν πληρούσε το τεθέν στην προκήρυξη του διαγωνισμού κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης.

2. Ισπανία

Η Επιτροπή παρέπεμψε την Ισπανία στο ΔΕΚ σχετικά με την ανάθεση μιας σύμβασης παραχώρησης δημοσίου έργου με αντικείμενο την κατασκευή, συντήρηση, και εκμετάλλευση δύο συνδεδεμένων οδικών αξόνων του αυτοκινητοδρόμου Α6 με τις πόλεις *Segovia* και *Avila* και για την συντήρηση και εκμετάλλευση του τμήματος *Villalba-Adanero* του ίδιου αυτοκινητοδρόμου. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαδικασία ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης παραβίασε τις διατάξεις της κοινοτικής οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, δεδομένου ότι το αντικείμενο της σύμβασης περιλάμβανε την κατασκευή-εκμετάλλευση μιας σειράς έργων υποδομής που δεν αναφερόταν στην προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης ή στα συμβατικά τεύχη. Το πρόσθετο αυτό αντικείμενο συνίστατο στην κατασκευή μιας νέας κυκλοφοριακής λωρίδας (συμπεριλαμβανομένης μιας σήραγγας) μεταξύ *San Rafael* και *El Valle de los Caidos*, την κατασκευή νέων κυκλοφοριακών λωρίδων σε άλλα δύο τμήματα

(ένα από αυτά χωρίς διόδια) και την κατασκευή ενός νέου σταθμού διοδίων, καθώς και στην εκτέλεση άλλων βελτιωτικών εργασιών σε μια υφιστάμενη σήραγγα. Η αξία του πρόσθετου αντικειμένου ισούτο περίπου με την αξία της κατασκευής των οδικών αξόνων προς *Segovia* και *Avila*, που αποτέλεσαν αντικείμενο της αρχικής προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι συμμετάσχοντες στο διαγωνισμό δεν αντιμετώπισθηκαν ισότιμα, διότι η αναθέτουσα αρχή επέλεξε μια προσφορά που περιελάμβανε το πρόσθετο «πακέτο» έργων, το οποίο δεν είχε δημοσιευθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Επιπλέον, κατά την άποψη της Επιτροπής, δύο από τους όρους των τευχών δημοπράτησης, ο πρώτος περί υποχρεωτικής περιγραφής στην προσφορά των προτεινόμενων μέτρων διευθέτησης της κυκλοφορίας και ο δεύτερος περί επιβολής της υποχρέωσης στους υποψηφίους να διασφαλίσουν ότι ο όγκος της κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο δεν θα υπερβεί τα καθορισμένα όρια, δεν επιτρέπουν την εν προκειμένω ουσιώδη μεταβολή του συμβατικού αντικειμένου σε σχέση με το περιεχόμενο της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης.

3. Γερμανία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Γερμανία στο Δ.Ε.Κ. για υπόθεση που αφορά την μεταφορά έργων τέχνης για προσωρινές εκθέσεις. Διάφορα γερμανικά μουσεία αναθέτουν συνήθως τέτοιες συμβάσεις σε ένα περιορισμένο αριθμό μεταφορικών επιχειρήσεων, χωρίς διαφανείς διαδικασίες. Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι οι συμβάσεις αυτές επιτρέπεται να ανατίθενται χωρίς διαγωνισμό, δεδομένου η αξία των συμβάσεων υπολείπεται του κατωφλίου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Η άποψη αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις θεμελιώδεις αρχές της Σ.Ε.Κ. Οι συμβάσεις «μικρής» αξίας είναι αρκετά σημαντικές για πολλές επιχειρήσεις των κρατών μελών της Ε.Ε., ιδιαίτερα τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ΜΜΕ. Το Δ.Ε.Κ. έκρινε ότι οι αναθέτουσες αρχές που αναθέτουν συμβάσεις αυτού του είδους υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ένα ελάχιστο επίπεδο δημοσιότητας, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εν δυνάμει ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Δεδομένου ότι η τακτική που ακολουθούν τα γερμανικά μου-

σειά δεν προϋποθέτει την απαιτούμενη αυτή δημοσιότητα, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο των Ε.Κ.

Επιπλέον, η Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει στη Γερμανική Κυβέρνηση επίσημη ειδοποίηση, αφού διαπίστωσε ότι οι γερμανικές αρχές παρέλειψαν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2004 του ΔΕΚ στην υπόθεση C-126/03 (Επιτροπή/Γερμανία). Στην απόφαση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι η σύναψη μιας σύμβασης μεταφοράς απορριμμάτων από το Δήμο του Μονάχου χωρίς διαγωνιστική διαδικασία συνιστά παράβαση των διατάξεων της κοινοτικής οδηγίας 92/50/ΕΟΚ για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών. Δεδομένου ότι οι γερμανικές αρχές δεν έλαβαν κάποιο μέτρο για την διάλυση της εν λόγω σύμβασης, η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει σε κίνηση την διαδικασία εφαρμογής της απόφασης του Δικαστηρίου των Ε.Κ.

Τέλος, η Επιτροπή αποφάσισε να κλείσει την υπόθεση που αφορούσε την σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Δήμου του *Hinte* και του «*Oldenburgisch-Ostfriesischer Wasserverband (OOWV)*», ενός οργανισμού που παρέχει υπηρεσίες διανομής ύδατος και διαχείρισης αποχετευτικών δικτύων. Το 1999, ο Δήμος του *Hinte* αποφάσισε να γίνει μέλος του *OOWV*, εκχωρώντας τις υπηρεσίες διάθεσης υγρών αποβλήτων στον οργανισμό. Ταυτόχρονα, ο Δήμος και ο Οργανισμός συνήψαν σύμβαση διαχείρισης υγρών αποβλήτων. Εξαιτίας του γεγονότος ότι η εν λόγω σύμβαση ανετέθη άνευ διαγωνισμού, η Επιτροπή κίνησε την διαδικασία επί παραβάσει της ΣΕΚ κατά της Γερμανίας, σύμφωνα με το άρθρο 226 της Συνθήκης και παρέπεμψε εν τέλει την υπόθεση στο ΔΕΚ. Εν συνεχεία, τον Απρίλιο του 2005 λύθηκε η σύμβαση μεταξύ του Δήμου του *Hinte* και του *OOWV*. Ο Δήμος θα παραμείνει μέλος του Οργανισμού, ο οποίος θα συνεχίζει να παρέχει υπηρεσίες διαχείρισης υγρών αποβλήτων στην πόλη του *Hinte*. Στην πράξη η σύμβαση συνιστούσε βασικά επιβεβαίωση των υποχρεώσεων που απέρρεαν από την συμμετοχή του Δήμου του *Hinte* στον Οργανισμό. Η διάλυση της σύμβασης κατέστησε σαφές ότι η ευθύνη της διαχείρισης των υγρών αποβλήτων εκχωρήθηκε από τον Δήμο του *Hinte* στον *OOWV*, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του Δήμου στον Οργανισμό. Κατά την άποψη της Επιτροπής, αυτό

σημαίνει ότι ο ΟΟΩV ανέλαβε τις εν λόγω υπηρεσίες μέσω μιας εσωτερικής πράξης εντός του Οργανισμού και όχι μέσω δημόσιας σύμβασης. Επομένως, κατά την άποψη της Επιτροπής δεν υφίσταται πλέον παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων και συνεπώς αποφασίσθηκε το κλείσιμο της υπόθεσης.

4. Ιταλία

Η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει στο Δ.Ε.Κ. την Ιταλία σχετικά με την ανάθεση από την Περιφέρεια της Τοσκάνης σύμβασης παραχώρησης της διαχείρισης των υπηρεσιών ιατρικών μεταφορών στην περιοχή, όπως της διακομιδής ασθενών με ασθενοφόρα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι συμφωνίες με τις οποίες η Περιφέρεια παραχώρησε απευθείας τη διαχείριση των υπηρεσιών αυτών σε διάφορες ενώσεις οικονομικών φορέων, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και συνεπώς η απευθείας ανάθεσή τους έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της κοινοτικής οδηγίας 92/50/ ΕΟΚ.

Επιπλέον, η Επιτροπή απέστειλε προς την Ιταλία αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τις διαδικασίες παροχής έννομης προστασίας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ιταλικό σύστημα έννομης προστασίας δεν συμμορφώνεται πλήρως με τις διατάξεις των «δικονομικών» οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΚ, σύμφωνα με την ερμηνεία των διατάξεων αυτών από το Δ.Ε.Κ.. Συγκεκριμένα, η ιταλική νομοθεσία δεν προβλέπει εύλογη χρονική προθεσμία μεταξύ της κοινοποίησης της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης και της σύναψης της σύμβασης. Η προθεσμία αυτή είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της δυνατότητα αναστολής ή ακύρωσης της απόφασης αυτή σε στάδιο κατά το οποίο η παράβαση μπορεί ακόμη να αρθεί.

Ακόμη, το ιταλικό δίκαιο δεν παρέχει στα αναθεωρητικά όργανα το δικαίωμα λήψης ασφαλιστικών μέτρων κατά απόφασης μιας αναθέτουσας αρχής.

5. Πορτογαλία

Η Επιτροπή απέστειλε προς την Πορτογαλία αιτιολογημένη γνώμη, μετά την διαπίστωση ότι οι πορτογαλικές αρχές δεν είχαν λάβει τα αναγκαία μέτρα για την συμμόρφωσή τους προς το περιεχόμενο της απόφασης της 14ης Οκτωβρίου 2004 του Δ.Ε.Κ. στην υπόθεση C-275/03 (Επιτροπή / Πορτογαλίας) εντός της ταχθείσης προθεσμίας, ούτε είχαν μεριμνήσει για την ορθή μεταγραφή της κοινοτικής οδηγίας 89/665/ΕΟΚ της 21ης Δεκεμβρίου 1989 σχετικά με την παροχή έννομης προστασίας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων. Στην ως άνω απόφαση του το Δικαστήριο έκρινε ότι η πορτογαλική νομοθεσία, σε αντίθεση με την κοινοτική οδηγία 89/665/ΕΟΚ επιβάλλει στους αιτούντες την καταβολή αποζημιώσεως για παράβαση του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, να προσκομίσουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η αναθέτουσα αρχή υπαίτια ενήργησε τις παράνομες πράξεις. Η δυσκολία προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων αυτού του είδους ενδέχεται να καταστήσει στην πράξη τη διαδικασία επιδίκασης αποζημίωσης αργή και εν πάση περιπτώσει αναποτελεσματική.

6. Γαλλία

Η Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει στη Γαλλία αιτιολογημένη γνώμη (άρθρο 226 ΣΕΚ), στην οποία εκφράζει την άποψη ότι η σύμβαση για την αγορά ελικοπτέρων από την Γαλλική Χωροφυλακή του 1998 ανετέθη κατά παράβαση των διατάξεων της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών.

II. Κρατικές ενισχύσεις

♦ Νέο πενταετές σχέδιο δράσης 2005-2009 της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις

Το πλαίσιο για μια διεξοδική μεταρρύθμιση των κανόνων και των διαδικασιών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που θα επιχειρηθεί κατά τα προσεχή πέντε χρόνια, παρουσιάζεται στο νέο σχέδιο δράσης που εγκρίθηκε την 07.06.2005 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποστείλουν τις παρατηρήσεις τους στην Επιτροπή μέχρι τις 15.09.2005.

Βασικοί στόχοι της νέας αυτής πολιτικής κρατικών ενισχύσεων είναι να καταστούν σαφέστεροι και απλούστεροι οι κοινοτικοί κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και να απλουστευθούν οι διαδικασίες χορήγησής τους με την έκδοση νέων απαλλακτικών Κανονισμών. Με τον τρόπο αυτό θα ελαφρυνθεί η Επιτροπή από περιττό φόρτο εργασίας, ενώ θα εντατικοποιηθεί ο έλεγχος των υποθέσεων που μπορούν να προκαλέσουν μεγαλύτερες στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό.

Στους άμεσους στόχους της Επιτροπής είναι να δημοσιεύσει μέσα στο καλοκαίρι κείμενα σχετικά με την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), καθώς και ένα κείμενο διαβούλευσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στην καινοτομία. Μέχρι το τέλος του χρόνου η Επιτροπή σκοπεύει επίσης να τροποποιήσει τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

Το νέο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις είναι δημοσιευμένο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/action_plan

♦ Πίνακας αποτελεσμάτων της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις (άνοιξη 2005)

Την 20.04.2005 η Επιτροπή παρουσίασε τον τελευταίο πίνακα αποτελεσμάτων για τις κρατικές ενισχύσεις έως το έτος 2003, κύριος στόχος του οποίου είναι να εκτιμηθεί η πρόοδος των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβόνας, και ιδίως των δεσμεύσεών τους για μείωση και αναπροσανατολισμό των ενισχύσεων. Στην ενημέρωση αυτή περιλαμβάνονται

επίσης στοιχεία σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται στους δημόσιους τηλεοπτικούς οργανισμούς και με την ανάκτηση μέρους των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν παρανόμως.

Σύμφωνα με τον εν λόγω πίνακα, το ύψος των κρατικών ενισχύσεων που χορήγησαν συνολικά τα τότε δεκαπέντε κράτη μέλη κατά το έτος 2003 εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 53 δισεκ. ευρώ. Ανά τομέα το ίδιο έτος, έχουν χορηγηθεί περίπου 32 δισεκ. ευρώ στον μεταποιητικό τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών, 14 δισεκ. ευρώ στην γεωργία και στην αλιεία, 5 δισεκ. ευρώ στον τομέα του άνθρακα και 1 δισεκ. ευρώ για τις μεταφορές (εξαιρουμένων των σιδηροδρομικών μεταφορών). Σε απόλυτους όρους, η Γερμανία έχει χορηγήσει τις περισσότερες ενισχύσεις (16 δισεκ. ευρώ) και ακολουθούν η Γαλλία (9 δισεκ. ευρώ) και η Ιταλία (7 δισεκ. ευρώ). Η Ελλάδα έχει χορηγήσει ενισχύσεις που ανέρχονται συνολικά σε 600 εκ. ευρώ για το έτος 2003.

Από τη συνολική εκτίμηση του πίνακα αποτελεσμάτων προκύπτει ότι οι κρατικές ενισχύσεις μετατοπίζονται από τις μεμονωμένες ενισχύσεις προς τους οριζόντιους στόχους, και ειδικότερα στην έρευνα & ανάπτυξη, στο περιβάλλον και στη συνοχή. Ωστόσο, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων δείχνει μάλλον ότι τείνει να σταθεροποιείται και όχι να μειώνεται.

Η τελευταία αυτή έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/005/spring_en.pdf

♦ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα τρέχοντα επιτόκια αναφοράς, προεξόφλησης και ανάκτησης παράνομων κρατικών ενισχύσεων για τα νέα κράτη μέλη

Την 24.02.2005 η Επιτροπή με ανακοίνωσή της υιοθέτησε τα επιτόκια αναφοράς και ανάκτησης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων για τα νέα κράτη μέλη [ΕΕ 2005 C 48/2]. Τα επιτόκια αναφοράς καθορίζονται επί τη βάση της μεθόδου καθορισμού και ενημέρωσης των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης που έχουν ήδη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα [ΕΕ 1997 C 273/3]. Αυτή η μέθοδος έχει προσαρμοστεί τεχνικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής

που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ 1999 C 241/9. Τώρα είναι η πρώτη φορά που η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται όσον αφορά την Πολωνία και τη Δημοκρατία της Τσεχίας. Όσον αφορά την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία, η εν λόγω μέθοδος δεν είναι εφαρμόσιμη εξαιτίας της μη διαθεσιμότητας διαπραγματευτικών επιτοκίων ανταλλαγής (swap) για τα εθνικά τους νομίσματα. Για αυτά τα κράτη μέλη, το επιτόκιο αναφοράς/προεξόφλησης εξακολουθεί να είναι αυτό, που τα εν λόγω κράτη μέλη είχαν ανακοινώσει ότι χρησιμοποιούσαν κατά τη στιγμή της προσχώρησής τους.

- ♦ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης (νυν άρθρα 87 και 88 ΣυνθΕΚ) στην βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

Η αρχική ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων θεσπίστηκε το 1997 και προβλεπόταν να ισχύσει για περίοδο πέντε ετών από την 01.01.1998 [ΕΕ 1997 C 281/4]. Με ανακοίνωσή της η Επιτροπή αποφάσισε το 2001 να παρατείνει την ισχύ της ανακοίνωσης του 1997 ως τις 31.12.2004. [ΕΕ 2001 C 217/2].

Για να έχει τον αναγκαίο χρόνο να αξιολογήσει τη δυναμικότητα της ιδιωτικής αγοράς ανασφαλίσεων και να ολοκληρώσει τη σχετική επανεξέταση, η Επιτροπή αποφάσισε να συνεχίσει την εφαρμογή της απόφασης, όπως αυτή τροποποιήθηκε το 2001, μέχρις ότου δημοσιευθούν νέοι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ή το αργότερο μέχρι τις 31.12.2005 [ΕΕ 2004 C 307/12].

- ♦ Έγκριση του νέου αναπτυξιακού νόμου της Ελλάδας από την Επιτροπή (N. 573/2004)

Την 02.02.2005 η Επιτροπή έκρινε συμβιβασίμο το καθεστώς ενισχύσεων που προτίθεται να θέ-

σει σε εφαρμογή η Ελλάδα βάσει του ν. 3299/2004 «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και την Περιφερειακή Σύγκλιση». Σύμφωνα με το καθεστώς αυτό, που αποσκοπεί στη δημιουργία επενδυτικών σχεδίων, οι ελληνικές αρχές θα παρέχουν ενισχύσεις προς ιδιωτικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους, με τη μορφή είτε άμεσης μη επιστρεπτέας επιχορήγησης είτε φορολογικής απαλλαγής είτε επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης. Η ισχύς του καθεστώτος λήγει στις 31.12.2006 και ο προϋπολογισμός του ανέρχεται περίπου στα 460 εκατομμύρια ευρώ.

Η Επιτροπή έκρινε ότι το εν λόγω καθεστώς αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 § 1 της Συνθήκης, διότι οι αποδέκτριες των επιχορηγήσεων επιχειρήσεις αποκτούν πλεονέκτημα που βελτιώνει τη θέση τους σε σύγκριση με τη θέση των ανταγωνιστών τους σε άλλα κράτη μέλη.

Περαιτέρω, ωστόσο, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι η Ελλάδα είναι στο σύνολό της επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις βάσει του άρθρου 87 § 3 α' ΣυνθΕΚ και ότι οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν μόνο για επενδυτικά σχέδια που συνιστούν αποκλειστικά αρχική επένδυση. Στη συνέχεια, διατύπωσε την κρίση ότι το καθεστώς πληροί τις ειδικές προϋποθέσεις που τίθενται στις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα [ΕΕ 1998 C 74/6] τόσο ως προς τις επιλέξιμες δαπάνες όσο και ως προς τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης για κάθε κατηγορία περιοχών (Α, Β, Γ και Δ). Υπό τα δεδομένα αυτά, η Επιτροπή αποφάσισε ότι το εν λόγω καθεστώς συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Το πλήρες κείμενο της απόφασης της επιτροπής είναι δημοσιευμένο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/stat_e_aids/comp-2004/n573-04.pdf

- ♦ Η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία έρευνας για ενισχύσεις που χορήγησε η Ελλάδα στις επιχειρήσεις των νομών Φλώρινας και Κιλκίς (N. 70/2004)

Την 07.06.2005 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας για ενισχύσεις που χορήγησε η Ελλάδα από το έτος 1993, στο πλαίσιο της επαναδιαπραγμάτευσης

επαχθών οφειλών. Οι ενισχύσεις αυτές αφορούν τις επιχειρήσεις των νομών Φλώρινας και Κιλκίς και ανήλθαν σε συνολικό ποσό 32 εκ. ευρώ για τις επιδοτήσεις επιτοκίου και 22 εκ. ευρώ για τις εγγυήσεις.

Η Επιτροπή κατέληξε στην παραπάνω απόφαση, διότι, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, φαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που έλαβαν τις προαναφερόμενες ενισχύσεις ήταν προβληματικές και ότι η χορήγηση των ενισχύσεων δεν είχε εξαρτηθεί από την κατάθεση σχεδίου αναδιάρθρωσης, όπως προβλέπει το σημείο 3.2.2 των Κατευθυντηρίων Γραμμών σχετικά με τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

Οι ελληνικές αρχές θα έχουν στη διάθεσή τους προθεσμία ενός μηνός, για να γνωστοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους και να παράσχουν κάθε αναγκαία διευκρίνιση. Μόλις λάβει τις διευκρινίσεις που ζήτησε από τις ελληνικές αρχές, ενδεχόμενες παρατηρήσεις ενδιαφερόμενων τρίτων μερών και τις ενδεχόμενες αντιδράσεις της Ελλάδας, η Επιτροπή θα αποφανθεί, το συντομότερο δυνατό, κατά πόσον οι ενισχύσεις συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

♦ Η Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων στον ΕΛΓΑ για θεομηνίες (N. 123/2004)

Την 27.04.2005 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων σε γεωργούς, οι οποίοι έχουν πληγεί από θεομηνίες, έκτακτα γεγονότα ή δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Η Επιτροπή, αφού διευκρίνισε ότι η αξιολόγησή της ισχύει τόσο στον τομέα της γεωργίας όσο και στον τομέα της αλιείας, έκρινε ότι το κοινοποιηθέν πλαίσιο αποζημίωσης από θεομηνίες, έκτακτα γεγονότα ή δυσμενείς καιρικές συνθήκες, αποτελεί κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 87 § 1 της Συνθήκης, διότι αφορά ορισμένους κλάδους παραγωγής και είναι δυνατόν να επηρεάσει τις συναλλαγές, λόγω της θέσης που κατέχει η Ελλάδα στους συγκεκριμένους τομείς. Ωστόσο, κρίθηκε ότι τα μέτρα αυτά συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, σύμφωνα με τα άρθρα 87 § 2 β', 87 § 3 γ' και 87 § 3 β' της Συνθήκης. Ειδικότερα, οι αποζημιώσεις για ζημιές τόσο από θεομηνίες όσο και από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, καθώς και από ασθένειες που οφείλονται σε αυτές θα μπορούν να αποζημιωθούν σε ποσοστό μέχρι και

100% της προκληθείσας ζημίας, εφόσον, όμως, πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις που τίθενται στο σημείο 11.3 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τη γεωργία [ΕΕ 2000 C 28/2].

Με τα δεδομένα αυτά η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει ως συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά το εν λόγω πλαίσιο αποζημίωσης, υπενθυμίζοντας προς τις ελληνικές αρχές ότι πριν από τη χορήγηση κάθε ενίσχυσης, πρέπει να γνωστοποιούν τα δεδομένα, σχετικά με τα γεγονότα που δικαιολογούν τη χορήγηση αποζημίωσης είτε συνολικά είτε μετά από κάθε συμβάν, διαβιβάζοντας τα αναγκαία στοιχεία, όπως ορίζουν τα σημεία 11.2.1 και 11.3.1 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τη γεωργία.

Το πλήρες κείμενο της απόφασης της επιτροπής είναι δημοσιευμένο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/stat_e_aids/agriculture-2004/n123-04.pdf

♦ Η Επιτροπή έκρινε συμβιβάσιμο ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων σε παραγωγούς που επλήγησαν από θεομηνίες και δυσμενείς καιρικές συνθήκες (N. 111/2004)

Την 25.04.2005 η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις για το καθεστώς ενισχύσεων που κοινοποίησαν οι ελληνικές αρχές σχετικά με τις ενισχύσεις υπέρ των παραγωγών, των οποίων οι γεωργοκτηνοτροφικές και αλιευτικές εκμεταλλεύσεις επλήγησαν από θεομηνίες, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και ασθένειες κατά τη χρονική περίοδο από το Μάρτιο του 2003 έως και τον Ιανουάριο του 2004. Ο καθορισμός των δικαιούχων και η καταβολή των ενισχύσεων θα γίνεται από τον ΕΛ.Γ.Α., ενώ το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που θα χορηγηθούν ανέρχεται σε 80 εκ. ευρώ, τα οποία θα προέλθουν από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η Επιτροπή διατύπωσε, κατ' αρχήν, την άποψη ότι τα κοινοποιηθέντα χρηματοδοτικά μέτρα συνιστούν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 § 1 της Συνθήκης, καθώς αφορούν μόνο τις παραγωγές που επλήγησαν από συγκεκριμένα συμβάντα και υπάρχει δυνατότητα να επηρεαστούν οι εμπορικές συναλλαγές λόγω της θέσης που καταλαμβάνει η Ελλάδα στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας.

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 87 § 3 γ' της Συνθήκης η Επιτροπή εξέτασε όλες τις μορφές ενισχύσεων που προβλέπονται στο εν λόγω κοινοποιηθέν καθεστώς (αποζημίωση της απώλειας παραγωγής γεωργικών προϊόντων, ανασύσταση φυτικού κεφαλαίου, ενισχύσεις για αποθέματα γεωργικών προϊόντων και χορτονομών, ενισχύσεις σε μελισσοκόμους) και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι όλες πληρούν τις ειδικές προϋποθέσεις που τίθενται στο σημείο 11.3 των Κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας [EE 2000 C 28/2]. Με τα δεδομένα αυτά η Επιτροπή έκρινε συμβιβάσιμο το προαναφερθέν καθεστώς ενισχύσεων.

Το πλήρες κείμενο της απόφασης της επιτροπής είναι δημοσιευμένο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/stat_e_aids/agriculture-2004/n111-04.pdf

- ◆ Η Επιτροπή έκρινε άνευ αντικειμένου τη διαδικασία για την ελληνική κρατική ενίσχυση υπό μορφή μείωσης του συντελεστή φορολογίας επιχειρήσεων (C 9/2004 - πρώην NN 10/2004)

Η Επιτροπή αποφάσισε την 01.12.2004 να περατώσει την επίσημη διαδικασία έρευνας για την κρατική ενίσχυση σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις αξίας τουλάχιστον 30 εκατομμυρίων ευρώ, υπό μορφή μείωσης του συντελεστή φορολογίας σε 25%, έναντι του κανονικού 35%. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι καταργήθηκε ο νόμος 3220/2004 για τα «Μέτρα αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής - Αντικειμενικοποίηση φορολογίας για λοιπές διατάξεις», ο οποίος προέβλεπε την εν λόγω μείωση του φορολογικού συντελεστή, λαμβάνοντας, περαιτέρω, υπόψη ότι καμία επιχείρηση δεν είχε επωφεληθεί από τον εν λόγω μειωμένο φορολογικό συντελεστή, όπως επιβεβαίωσαν οι ελληνικές αρχές. Υπό τα δεδομένα αυτά η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αξιολόγηση του μέτρου στο πλαίσιο της διαδικασίας επίσημης έρευνας καθίσταται άνευ αντικειμένου.

- ◆ Η Επιτροπή έκρινε συμβιβάσιμη την ενίσχυση διάσωσης που χορήγησε η Κύπρος στην Cyprus Airways (N. 69/2005)

Την 03.05.2005 η Επιτροπή αποφάσισε να εγ-

κρίνει τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης στην Cyprus Airways, που αποτελεί τον εθνικό αερομεταφορέα της Κύπρου. Η ενίσχυση συνίσταται σε εγγύηση δανείου ύψους 30 εκ. κυπριακών λιρών (51 εκατ. ευρώ) για την χρονική περίοδο των επόμενων έξι μηνών, έτσι ώστε οι κυπριακές αρχές να μπορέσουν να οργανώσουν την αναδιάρθρωση της αεροπορικής εταιρίας.

Η Επιτροπή έκρινε ότι η ενίσχυση για τη διάσωση της Cyprus Airways συμβιβάζεται με τους σχετικούς κοινοτικούς κανόνες, και συγκεκριμένα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, καθώς έχει τη μορφή εγγύησης δανείου που χορηγείται με τα επιτόκια της αγοράς, ενώ το ποσό της περιορίζεται στο μέτρο του αναγκαίου για τη διαχείριση του βραχυπρόθεσμου ελλείμματος ταμειακής ροής της εταιρίας. Περαιτέρω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι η ενίσχυση δικαιολογείται από σοβαρούς κοινωνικούς λόγους και οι πιθανότητες να έχει ανεπίτρεπτα αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς είναι περιορισμένες, λόγω του ύψους της, της μικρής της διάρκειας και του σχετικά μικρού μεγέθους της δικαιούχου. Οι κυπριακές αρχές ανέλαβαν τη δέσμευση να υποβάλουν στην Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης της Cyprus Airways, εντός έξι μηνών από την έγκριση για καταβολή της ενίσχυσης.

- ◆ Η Επιτροπή έκρινε συμβιβάσιμο το καθεστώς ενισχύσεων που χορήγησε η Κύπρος για ενέργειες προώθησης και διαφήμισης γεωργικών προϊόντων (N. 522/2004)

Η Επιτροπή αποφάσισε την 22.12.2004 να μην εγείρει αντιρρήσεις και να εγκρίνει ως συμβιβάσιμο το καθεστώς που είχε κοινοποιήσει η Κύπρος την 08.11.2004 σχετικά με την προώθηση και διαφήμιση γεωργικών προϊόντων.

Η Επιτροπή εκτίμησε κατ' αρχήν ότι το κοινοποιηθέν καθεστώς εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 87 § 1 της Συνθήκης, με την έννοια ότι ευνοούνται ορισμένοι κλάδοι παραγωγής και ότι οι ενισχύσεις που θα δοθούν είναι σε θέση να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό εξαιτίας κυρίως του γεγονότος ότι σκοπός της διαφήμισης είναι εξ ορισμού να παροτρύνεται η κατανάλωση των

προϊόντων και, ως εκ τούτου, επηρεάζεται η ροή των συναλλαγών.

Το εν λόγω καθεστώς εξετάσθηκε από την Επιτροπή υπό το πρίσμα του άρθρου 87 § 3 γ σχετικά με τις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι όροι των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Στη συνέχεια, έγινε διάκριση σε ενισχύσεις για ενέργειες αφενός προώθησης και αφετέρου διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων. Για τις πρώτες, η Επιτροπή θεώρησε ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, εφόσον τηρούνται οι όροι του άρθρου 14 του Κανονισμού 1/2004 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων [ΕΕ 2004 L 1/1], ενώ για τις δεύτερες έλαβε υπόψη της τις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις για ενέργειες διαφήμισης που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της συνθήκης ΕΚ και ορισμένων προϊόντων εκτός παραρτήματος Ι [ΕΕ 2001 C 252/5].

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το συγκεκριμένο καθεστώς συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αφού διαπίστωσε ότι τηρούνται οι όροι που θέτουν τα προαναφερόμενα κοινοτικά κείμενα.

Το πλήρες κείμενο της απόφασης της επιτροπής είναι δημοσιευμένο στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/agriculture-2004/n522-04.pdf

◆ Η Επιτροπή παραπέμπει τη Γερμανία στο ΔΕΚ λόγω μη ανάκτησης παράνομης κρατικής ενίσχυσης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμπει τη Γερμανία στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διότι η τελευταία δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή της από 30.10.2002, με την οποία είχε κριθεί ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά η ενίσχυση που είχε δοθεί από τις γερμανικές αρχές στην Kahla/ Thüringen Porzellan GmbH, εταιρία παραγωγής πορσελάνης. Καθώς, ωστόσο, η ενίσχυση εδώ και δύο χρόνια δεν έχει ανακτηθεί πλήρως, η Επιτροπή αποφάσισε να απευθυνθεί στο ΔΕΚ προκειμένου να εκτελεσθεί η απόφασή της.

◆ Η Επιτροπή παραπέμπει την Ιταλία στο ΔΕΚ λόγω μη ανάκτησης παράνομης κρατικής ενίσχυσης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμπει την Ιταλία στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διότι η τελευταία δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή της από 05.06.2002, με την οποία είχε κριθεί ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά η ενίσχυση που είχε δοθεί από τις ιταλικές αρχές σε εταιρίες κοινής ωφέλειας που ελέγχονταν από το ιταλικό δημόσιο. Η ενίσχυση αυτή είχε τη μορφή τριετούς φοροπαλλαγής από το φόρο εισοδήματος και απόκτησης χαμηλότοκου δανείου από το ιταλικό Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Καθώς πέρασαν δύο χρόνια από την απόφαση της Επιτροπής, με την οποία κριθηκε ότι έπρεπε να ανακτηθεί η παράνομη ενίσχυση και οι ιταλικές αρχές δεν προέβησαν στα αναγκαία μέτρα επίτευξης του σκοπού αυτού, η Επιτροπή αποφάσισε να απευθυνθεί στο ΔΕΚ προκειμένου να εκτελεσθεί η απόφασή της.

◆ Συμμετοχή της MoKE στο 3ο Forum Εμπειρογνομητών για τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων

Στις 26 και 27 Μαΐου 2005 το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κρατικών Ενισχύσεων (European State Aid Law Institute), που εκδίδει τη γνωστή νομική επιθεώρηση European State Aid Law Quarterly (ESTAL), διοργάνωσε στις Βρυξέλλες το τρίτο κατά σειρά Forum εμπειρογνομητών με αντικείμενο τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Τις εργασίες του Forum παρακολούθησε το στέλεχος της MoKE και επισημονική συνεργάτις του ΚΔΕΟΔ κ. Αικατερίνη Σγουρίδου.

Στην πρωινή συνεδρία παρουσιάστηκε αρχικά η πορεία που αναμένεται να ακολουθήσει η διαδικασία ελέγχου των ενισχύσεων στο πλαίσιο της διεύρυνσης και των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος του ΠΕΚ, κ. Βο Vesterdorf, ανέπτυξε τη νέα προσέγγιση της νομολογίας για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Το πρώτο μέρος της απογευματινής συνεδρίας ήταν αφιερωμένο στη θεματική της δημοσιονομικής πολιτικής, πάντοτε υπό το πρίσμα των κανόνων περί κρατικών ενισχύ-

σεων, κατά την οποία συμμετείχε με εισήγηση του ο Γενικός Εισαγγελέας του ΔΕΚ κ. L. A. Geelhoed. Η συνεδρία αυτή ολοκληρώθηκε με ένα ενδιαφέρον 'στρογγυλό τραπέζι', στο οποίο ανέπτυξαν τις απόψεις τους δικηγόροι, δικαστές και καθηγητές πανεπιστημιακών σχολών. Κεντρικό θέμα του δεύτερου μέρους της απογευματινής συνεδρίας αποτέλεσε η διεύρυνση και η προσχώρηση των νέων κρατών μελών.

Η δεύτερη ημέρα των εργασιών περιελάμβανε δύο ενότητες. Η πρώτη, την προεδρία της οποίας είχε η κ. A. Sinnaeve από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ασχολήθηκε με το ρόλο των εθνικών δικαστηρίων όσον αφορά την τήρηση των κοινοτικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Στη δεύτερη ενότητα, με τίτλο 'Περιφερειακές Ενισχύσεις', παρουσιάστηκε η σχέση περιφερειακών και οριζόντιων ενισχύσεων, ενώ ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο νέο Πολυτομεακό Πλαίσιο. Άλλα επιμέρους ζητήματα αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο στρογγυλής τράπεζας που ακολούθησε.

Όπως φαίνεται και μόνον από την διάρθρωση του προγράμματος και τις ιδιότητες των ομιλητών, το 3ο Forum Εμπειρογνομόνων για τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων συνδύασε την υψηλή ακαδημαϊκή ανάλυση με τη νομολογιακή πρακτική κοινοτικών δικαστηρίων και Επιτροπής, από τη μία πλευρά, και την εμπειρία αξιολογών νομικών της πράξης από την άλλη. Η συνύπαρξη των στοιχείων αυτών είχε ως αποτέλεσμα ένα επιστημονικό διήμερο ιδιαίτερος ζωντανό και εποικοδομητικό.

♦ Συμμετοχή της MoKE σε Σεμινάριο για τις Κρατικές Ενισχύσεις (16-17.06.2005)

Στις 16 και 17 Ιουνίου 2005 έλαβε χώρα στο Μάαστριχτ σεμινάριο για τις κρατικές ενισχύσεις με τίτλο 'Advanced State Aid Seminar and Maastricht Forum on State Aid', στο οποίο η MoKE εκπροσωπήθηκε από τον κ. Ακρίτα Καϊδατζή. Το σεμινάριο διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης (European Institute of Public

Administration - EIPA), όπου συμμετείχαν με εισηγήσεις καθηγητές Πανεπιστημίων από διάφορα κράτη μέλη, στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά και στελέχη δημόσιων αρχών που ασχολούνται με τις κρατικές ενισχύσεις.

Το σεμινάριο περιελάμβανε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτέλεσαν οι οκτώ εισηγήσεις ειδικών σε διάφορα ζητήματα αιχμής, κατανεμημένες σε τρεις θεματικές (πολιτική των κρατικών ενισχύσεων - νέοι κανόνες - εφαρμογή των κανόνων). Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πρώτης θεματικής παρουσιάστηκαν οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση της πολιτικής των κρατικών ενισχύσεων, καθώς και οι γενικότερες τάσεις της νομολογιακής πολιτικής.

Στο πλαίσιο της δεύτερης θεματικής, σχετικά με τους νέους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, έγινε αναφορά στις προτάσεις της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση των κανόνων για τις περιφερειακές ενισχύσεις, ενώ ασκήθηκε και κριτική στην πρακτική της Επιτροπής σχετικά με τις ΥΓΟΣ.

Στην τρίτη θεματική, σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων, ασκήθηκε κριτική ως προς την εφαρμογή του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή από τα κοινοτικά όργανα και παρουσιάστηκαν τα προβλήματα και τα όριά του. Στο ίδιο πλαίσιο έγινε αναφορά στο νέο ορισμό της έννοιας της ΜΜΕ, όπως εφαρμόζεται από 01.01.2005, καθώς επίσης και στις πρόσφατες υποθέσεις σχετικά με φορολογικές ενισχύσεις.

Στο δεύτερο μέρος πραγματοποιήθηκε forum για τις κρατικές ενισχύσεις, κατά το οποίο οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο, κατανεμημένοι σε επτά ομάδες, εξέτασαν ισάριθμες θεματικές (οικονομική προσέγγιση των ενισχύσεων - καινοτομία και έρευνα - απασχόληση - ΥΓΟΣ - περιφερειακές ενισχύσεις - απαλλακτικοί κανονισμοί - πρακτική των κοινοτικών και εθνικών οργάνων), ενόψει των αντίστοιχων προτάσεων που περιλαμβάνονται στο εντελώς πρόσφατο (από 07.06.2005) Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής. Τα πορίσματα των ομάδων εργασίας καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια του σεμιναρίου, όπου ακολούθησε συζήτησή τους.